

Karlstads kommun
karlstadskommun@karlstad.se

Beslut
Datum 2024-03-06
Dnr 2023:4910
Sida **1 (17)**

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
särskild undervisningsgrupp vid Rudsskolan i Karlstad
kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Rudsskolan i Karlstad kommun avseende *Undervisningens kvalitet i särskild undervisningsgrupp*.

I granskningen ingår följande frågeställning:

I vilken utsträckning ges elever i särskild undervisningsgrupp en undervisning präglad av goda förutsättningar för lärande, tilltro till elevernas förmågor och fokus på kunskapsutveckling?

I granskningen ingår att bedöma kvaliteten i undervisningen i särskilda undervisningsgrupper i grundskolans årskurs 4-9, närmare bestämt sådana grupper inom en skolenhet där elever placerats efter rektors beslut och genom upprättande av åtgärdsprogram.

Granskningen omfattar däremot **inte** resursskolor eller akutskolor och heller **inte** en bedömning av om enskilda elever får det särskilda stöd som de bedömts vara i behov av.

Granskningen omfattar 24 huvudmän med sammantaget 28 utvalda skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän.

Läsanvisningar

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier som Skolinspektionen satt upp i granskningen inom de granskade områdena. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. I förhållande till den övergripande frågeställningen bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning, i flera delar* eller *i låg utsträckning*.

Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och anger inom vilka delar. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning, men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att elever i särskild undervisningsgrupp vid Rudsskolan i låg utsträckning ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande, och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokuserar på kunskapsutveckling.

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla undervisningen så att den omfattar en större variation av arbetssätt och arbetsformer.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla olika metoder för att förmedla syfte och mål på ett sätt som är anpassat efter elevernas förutsättningar.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla metoder för att kontinuerligt involvera eleverna i undervisningens utformning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 30 augusti 2024 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogat formulär användas. Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Vänligen hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:4910) i de handlingar som sänds in.

Uppgifter överlämnas till annan enhet

I samband med kvalitetsgranskningen har det framkommit uppgifter avseende utformningen av det särskilda stödet i skolenhetens särskilda undervisningsgrupp samt anpassad studiegång som inte ryms inom ramen för denna kvalitetsgranskning. Uppgifterna har därför lämnats till den del av Skolinspektionen som arbetar med signalhantering och tillsyn.

Skolinspektionens bedömningar

I vilken utsträckning ges elever i särskild undervisningsgrupp en undervisning präglad av goda förutsättningar för lärande, tilltro till elevernas förmågor och fokus på kunskapsutveckling?

Nedan redovisas Skolinspektionens övergripande bedömning samt Skolinspektionens närmare motivering för respektive delområde.

Skolinspektionen bedömer att elever i särskild undervisningsgrupp vid Rudsskolan i låg utsträckning ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande, och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokuserar på kunskapsutveckling.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen.

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Aktivt och individanpassat lärarstöd

Granskningen visar att personalen ger eleverna ett aktivt och individuellt lärarstöd för att de ska förstå och komma igång med sitt skolarbete, men att de inte kan ge ett stöd som är anpassat i alla delar. Av intervjuer med resurspersonalen i den särskilda undervisningsgruppen, rektorn, specialpedagogisk personal, och elever framgår att den specialpedagogiska personalen har god kännedom om elevernas behov av stöd i olika situationer. Det är specialpedagogen och specialläraren som arbetar i den särskilda undervisningsgruppen som också utreder elevernas behov av stöd. De får information från eleven, vårdnadshavare, tidigare undervisande lärare och överlämningar från tidigare skolor. Resurspersonalen och den specialpedagogiska personalen arbetar tillsammans aktivt med att lära

känna eleverna och skapa positiva relationer till dem och på så sätt få kunskap om elevernas behov. Det är skolans ämneslärare som planerar för det innehåll och material som eleverna ska arbeta med. Ämneslärarna har kommunikation via skolans digitala lärplattform med eleverna. Där finns även den planering som ämneslärarna lägger ut för klassens arbete och som de flesta elever i den särskilda undervisningsgruppen också ska följa. Eleverna har oftast samma material som den ordinarie klassen. Därefter är det specialpedagog och speciallärare som planerar och utformar stödet i den särskilda undervisningsgruppen. Den specialpedagogiska personalen planerar hur de kan strukturera arbetet och presentera uppgifter för att det ska fungera för eleverna. De stöttar eleverna med vilken ordning de ska göra uppgifterna och hjälper eleverna att hitta strategier för att komma igång. Exempelvis kan personalen läsa instruktioner för eleven eller skriva ner det eleven berättar. Alla elever i den särskilda undervisningsgruppen följer dock inte klassens planering och då planerar den specialpedagogiska personalen för de eleverna. Det framgår även att en del ämneslärare har resurstid kopplad till specifika elever i den särskilda undervisningsgruppen. Ämnesläraren möter sina mentorselever individuellt även om det finns fler elever som arbetar med samma uppgifter. Ämneslärarna hjälper eleverna med uppgifterna, läser instruktioner för eleverna och förklarar vad nästa steg är och kontrollerar även vad eleverna kan.

Struktur, förutsägbarhet, flexibilitet och variation

Granskningen visar att undervisningen är utformad utifrån en tydlig individuell struktur för varje elev. Däremot visar granskningen att det inte finns någon gemensam struktur för den särskilda undervisningsgruppen. Av intervjuer med personalen i den särskilda undervisningsgruppen, elever och rektorn framgår att undervisningen inte utgår från en struktur som omfattas av en tydlig gemensam lektionsstart eller lektionsavslutning. Istället bygger strukturen på att personalen i den särskilda undervisningsgruppen individuellt går igenom vilka uppgifter som respektive elev ska arbeta med under dagen. Varje elev har sin fasta plats och ett individuellt schema.

Granskningen visar att personalen i den särskilda undervisningsgruppen skapar en viss förutsägbarhet och flexibilitet för eleverna. Av intervjuer med personalen i den särskilda undervisningsgruppen framgår att personalen i den särskilda undervisningsgruppen har tät kontakt med vårdnadshavare och informerar dem om skolarbetet, som ett led i att skapa en förutsägbarhet kring skolarbetet för eleverna. Personalen i den särskilda undervisningsgruppen skapar också viss flexibilitet under den tid eleverna är i den särskilda undervisningsgruppen genom att eleverna kan ägna mer tid åt vissa uppgifter än vad som var tänkt eller välja ordning på ämnen och uppgifter.

Granskningen visar vidare att undervisningen inte är utformad på ett sätt så att den innehåller en variation av arbetsformer och arbetssätt. Av intervjuer med personalen i den särskilda undervisningsgruppen, specialpedagogisk personal och rektorn samt av lektionsobservationer framgår att eleverna till största del arbetar enskilt med sina arbetsuppgifter, som exempelvis består i att eleverna läser text och besvarar instuderingsfrågor eller arbetar med inlämningsuppgifter. Personalen i den särskilda undervisningsgruppen eller ämneslärarna håller inte i några gemensamma genomgångar eftersom eleverna vid samma tidpunkt arbetar med olika ämnen och olika uppgifter. Uppgifter som laborationer eller praktiska moment är eleverna i de flesta fall hänvisade till den ordinarie klassundervisningen som ett fåtal elever deltar i. I de praktisk-estetiska ämnena förekommer det att personalen arbetar i en ämnessal med flera elever samtidigt.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom delområdet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla undervisningen så att den omfattar en större variation av arbetssätt och arbetsformer.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen inte är utformad på ett sätt som erbjuder varierade arbetssätt och arbetsformer. Eleverna får sällan möjlighet att stimuleras i sitt lärande i gemenskap med andra. Istället blir de främst hänvisade till enskilt arbete. Skolinspektionen ser en risk för att det nuvarande upplägget inte motsvarar elevers behov av variation och balans. Detta bland annat därför att eleverna sällan får del av tydliggörande genomgångar och möjlighet att samarbeta med andra elever eller ämneslärare. En mer varierad undervisning kan också stärka elevernas motivation till skolarbetet.

Skolinspektionen rekommenderar att lärarna, under ledning av rektorn, inledningsvis gör en kartläggning av vilka ämnen som eleverna bör eller kan ha förlagda vid samma tidpunkt under skolveckan för att lärarna i den särskilda undervisningsgruppen i högre utsträckning ska kunna undervisa eleverna gemensamt. I kartläggningen kan det med fördel också ingå att i samverkan med ämneslärare se över vilka arbetsområden, inom olika ämnen, som eleverna kan samverka kring trots att de går i olika årskurser. Skolinspektionen föreslår vidare att personalen i den särskilda undervisningsgruppen både sinsemellan och i samråd med skolans samlade elevhälsa diskuterar utformningen av en varierad undervisning i fråga om

olika arbetssätt och arbetsformer, utifrån den kunskap de har om eleverna i gruppen och deras förutsättningar och behov.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Anpassning av innehåll och arbetssätt

Granskningen visar att undervisningens innehåll är anpassat till elevers individuella behov. Av intervjuer med den specialpedagogiska personalen framgår att det är ämneslärarna som förser eleverna med arbetsuppgifter i dialog med den specialpedagogiska personalen. De flesta eleverna följer klassens planering och följer då också de arbetsuppgifter som klassen arbetar med men individuellt. I de fall där ämnesläraren inte känner eleven anpassar den specialpedagogiska personalen materialet genom att skala av och tydliggöra uppgifter. Det framgår att den specialpedagogiska personalen har en god insikt i elevernas kunskaper och behov och att de utgår från den kunskapen när de planerar elevernas uppgifter. Av intervju med elever framgår även att de upplever att de för det mesta får uppgifter som är på rätt nivå för dem och att de kan få enklare uppgifter än de uppgifter som ämneslärarna har utformat för klassen, alternativt kan de få hoppa över vissa uppgifter. Eleverna uppger att de arbetar med samma saker som klassen men långsammare och att vissa delar är bortvalda. Därutöver ges elever möjligheter att redovisa sina kunskaper på olika vis, exempelvis genom att redovisa muntligt istället för skriftligt.

Tydlighet i syfte och mål

Granskningen visar att ämneslärarna endast till en viss del tydliggör vad som är syftet med lektioner och olika arbetsmoment. Den specialpedagogiska personalen säger att målet och syftet finns skriftligt beskrivet i ämneslärarens digitala planering för klassen. De beskrivningarna är dock inte anpassade till eleverna i den särskilda undervisningsgruppen. Resurspersonalen och den specialpedagogiska personalen i den särskilda undervisningsgruppen uppger att de pratar med eleverna om varför de ska lära sig olika saker i skolan kopplat till att eleverna ska klara sig i livet och komma in på gymnasiet. Personalen beskriver att målet ibland kan beskrivas för eleverna som att göra klart ett kapitel eller en arbetsuppgift. Av intervju med elever framgår att de uppfattar att personalen främst är tydliga med vad de ska arbeta med och hur de ska arbeta med sina uppgifter, men att personalen vanligtvis inte förmedlar varför eleverna ska arbeta med det som de gör i skolan.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom delområdet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla olika metoder för att förmedla syfte och mål på ett sätt som är anpassat efter elevernas förutsättningar.

Skolinspektionens granskning visar att personalen i den särskilda undervisningsgruppen förklarar syfte och mål med olika arbetsuppgifter till övervägande del genom att förmedla att eleverna behöver utföra uppgifterna för att klara skolan, få betyg och komma in på gymnasiet och inte genom vilka kunskaper eleverna får möjlighet att utveckla. Skolinspektionen ser därmed en risk med att skolarbetet har ett fokus på att eleverna ska utföra uppgifter istället för att de har fokus på kunskapsutveckling och lärande.

Skolinspektionen rekommenderar därför att ämneslärarna och den specialpedagogiska personalen tillsammans diskuterar hur de kan utveckla arbetet med att tydliggöra syfte och mål med undervisningen. Det arbetet kan utvecklas genom att elevernas lärande och förmågor står i fokus istället för själva utförandet av uppgifter. Personalen behöver konkretisera mål och syfte genom att prata om vilka kunskaper eleverna ska utveckla genom undervisningen. Förslagsvis kan även frågor som avvägningar kring när, på vilket sätt och med vilket djup lärarna ska förmedla syfte och mål för eleverna diskuteras. Detta både utifrån de goda kunskaper den specialpedagogiska personalen har om elevernas förutsättningar och behov och utifrån de erfarenheter lärarna har med sig från undervisningen i skolans övriga klasser.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Självförtroende, motivation och förväntningar

Granskningen visar att personalen arbetar för att stärka elevernas självförtroende och motivation till skolarbetet genom att bedriva ett aktivt relationsskapande arbete. Av intervjuer med resurspersonal, specialpedagogisk personal och rektorn framgår att arbetet med att stärka elevernas självförtroende och motivation till skolarbetet grundar sig i personalens ständiga strävan i att skapa goda relationer till eleverna. I det arbetet ingår att lärarna tar reda på elevernas intressen för att kunna bygga förtroendefulla relationer. Eleverna upplever också att personalen förmedlar att eleverna kan och att personalen vill att de ska lyckas i skolan.

Eleverna och personalen i den särskilda undervisningsgruppen beskriver att genom att klara av och genomföra skoluppgifter får eleverna motivation till att fortsätta och tror sig klara mer.

Granskningen visar att personalen visserligen försöker stärka elevernas självförtroende och motivation men att de delvis har låga förväntningar på eleverna. Personalen i den särskilda undervisningsgruppen pratar med eleverna om den tillit de har för dem i skolsammanhang och anpassar sina förväntningar och krav för att eleverna ska få känna att de lyckas. Av intervjuerna med personalen framgår att de även samtalar med eleverna om vad eleverna vill att studierna ska leda till i framtiden och visar på elevers olika möjligheter att nå sina mål. Däremot framkommer i intervjuer att personalen inte förväntar sig att elever är intresserade av målet och syftet med olika arbetsuppgifter eller att eleverna vill ha inflytande över undervisningens innehåll. Förväntningarna är inte heller att eleverna ska klara alla ämnen utan att de ska komma till skolan, må bra och göra så gott de kan.

Reflektion och medvetenhet kring det egna lärandet

Granskningen visar att lärarna ger eleverna ett visst stöd i att bli medvetna om sin kunskapsutveckling och sitt sätt att lära. Av intervjuer med personalen och rektorn framgår att personalen försöker visa på elevernas kunskapsutveckling genom att prata med eleverna om uppgifter som de genomfört. De försöker även att visa på elevernas progression genom att visa på uppgifter eleverna genomfört som de tidigare inte klarade. Det framgår vidare att personalen lär ut vissa strategier för lärande när de ser ett sådant behov. Under Skolinspektionens observationer och i intervjuer med personalen framkommer det exempelvis genom att personalen använder en tankekarta för någon elev för att strukturera innehållet. Därutöver framkommer att personalen låter elever använda sig av venn-diagram för att jämföra olika innehåll och låter eleverna prova olika tillvägagångssätt när de ska läsa en längre text. Detta som ett led i att eleverna ska hitta de strategier som passar dem bäst.

Reflektion och diskussion

Granskningen visar att lärarna och personalen i den särskilda undervisningsgruppen sällan planerar för att eleverna ska få ta del av undervisningsmoment som innehåller inslag av diskussion och reflektion. Av intervjuer med elever och personalen i den särskilda undervisningsgruppen framgår att eleverna sällan får möjlighet och stöd i att pröva sina åsikter mot varandra genom att diskutera och reflektera kring olika frågeställningar. Ibland förekommer spontana diskussioner om ämnesinnehåll eller aktuella händelser, men då mellan personalen och

eleverna. Personalen beskriver att de ibland själva kan reflektera över en text inför eleverna och på så sätt får även eleverna möjlighet att reflektera tillsammans med en vuxen.

Elevers involvering i undervisningens utformning

Granskningen visar att eleverna endast till en liten del har inflytande över undervisningens utformning. Av intervjuer med personalen och rektorn framgår att eleverna sällan blir tillfrågade om sina synpunkter på undervisningens utformning och innehåll. Det är ämneslärare som planerar undervisningen och därmed får inte eleverna något direkt inflytande över själva innehållet. Genom att personalen i den särskilda undervisningsgruppen har goda relationer och samtalar mycket med eleverna anpassar de dock själva genomförandet av uppgifterna efter elevernas individuella önskemål. Exempelvis får eleverna skriva texter eller läsa böcker med innehåll som intresserar eleverna. I intervjuer med elever framkommer det att eleverna främst har inflytande över hur länge de arbetar med saker, i vilken ordning de ska arbeta och när de kan ta rast. Det förekommer att eleverna får göra på ett annat sätt än tänkt i de uppgifter de får, bara eleverna utför uppgifterna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom delområdet bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Lärarna behöver, under ledning av rektorn, utveckla metoder för att kontinuerligt involvera eleverna i undervisningens utformning.

Skolinspektionens granskning visar att undervisningen sällan omfattas av tillfällen för eleverna att ha inflytande över undervisningens innehåll och aktiviteter. Visserligen anpassar lärarna i den särskilda undervisningsgruppen aktiviteter och visst innehåll utifrån den kännedom de har om elevernas behov och förmågor, men inte genom att efterfråga elevernas åsikter och synpunkter. Ett reellt elevinflytande är viktigt för att eleverna ska få möjlighet att träna sig i att vara med och påverka i sammanhang som rör dem. Det kan även få en positiv påverkan på elevernas motivation och lust att lära.

Skolinspektionen rekommenderar att personalen i den särskilda undervisningsgruppen och ämneslärarna under ledning av rektorn gemensamt och tillsammans med eleverna diskuterar hur elevernas inflytande kan öka. Elevernas inflytande kan även relateras till de förändringar av undervisningen i fråga om variation samt tydliggörande av

syfte och mål som Skolinspektionen rekommenderat tidigare i detta beslut. Skolinspektionen föreslår även att personalen i den särskilda undervisningsgruppen samverkar med ämneslärare om hur elevernas inflytande kan utövas inom respektive ämne. Personalens gemensamma diskussioner behöver slutligen utmynna i att lärarna också utvecklar metoder för att öka elevers vilja och förmåga att ha inflytande.

På Skolinspektionens vägnar

2024-03-06

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Sundman Marknäs

2024-03-06

X Lena Knutsson

Föredragande

I handläggningen av ärendet har även Lena Osvaldsson deltagit.

Signerat av: Lena Knutsson

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-granskningar/undervisningens-kvalitet-i-sarskild-undervisningsgrupp/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen ska en kursplan gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Av 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Enligt 3 kap. 8 § skollagen får särskilt stöd ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det särskilda stödet för en elev i grundskolan ska vidare ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som

minst ska uppfyllas. Av 3 kap. 11 § skollagen framgår vidare att ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan får innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till, om det finns särskilda skäl.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska

därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland

annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.

Bilaga 2: Underlag för bedömning

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med två elever som får sin undervisning i särskild undervisningsgrupp samt två lärare med specialpedagogisk kompetens som undervisar i gruppen och två resurspersoner. Vidare har skolans lärare som är involverad i den särskilda undervisningsgruppens undervisning och rektorn intervjuats. Härutöver har lektionsobservationer genomförts under sammantaget 90 minuter.

Intervjuerna och lektionsobservationerna har sammanställts i en tjänsteanteckning som har kommunicerats med huvudmannen. Tjänsteanteckningen ligger, tillsammans med inkommen dokumentation, till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla skolenheter som ingått i kvalitetsgranskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under hösten 2024.

Bilaga 3: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Rudsskolans särskilda undervisningsgrupp Slussen den 17 mars 2024 och genomförde en digital intervju med rektorn den 22 mars 2024. Besöket genomfördes av utredarna Lena Knutsson och Lena Osvaldsson.

Rudsskolan som ligger i Karlstad kommun är en grundskola som bedriver verksamhet i årskurserna 7-9. Vid granskningstillfället finns det totalt 21 elever som får delar av eller hela sin undervisning i särskild undervisningsgrupp. I gruppen undervisar en speciallärare och en specialpedagog och två resurspersonal. Härtill bedriver ämneslärare viss undervisning i gruppen.